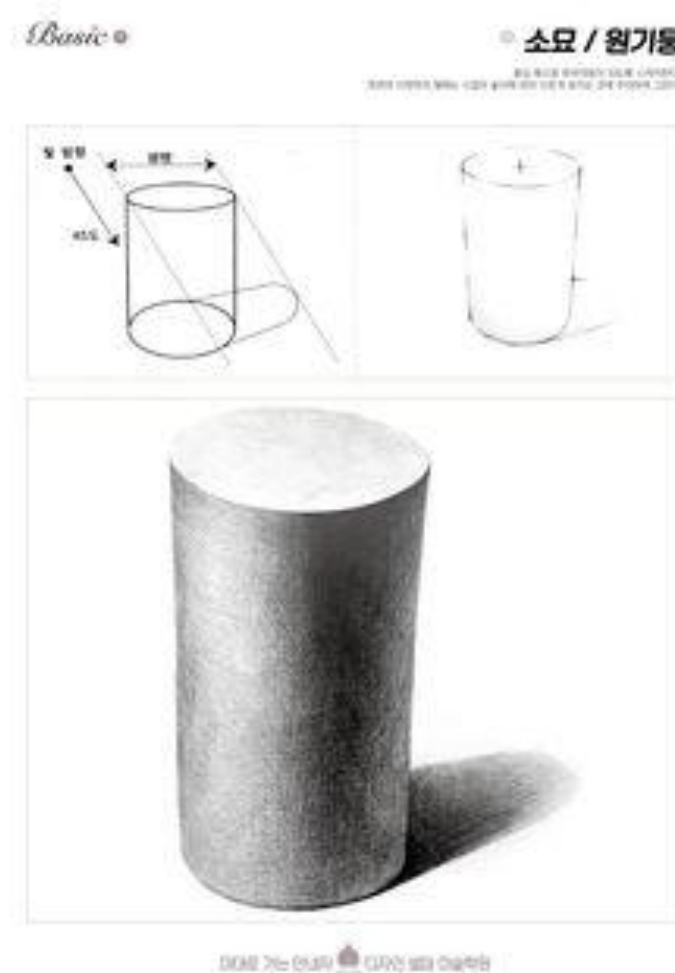

ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ

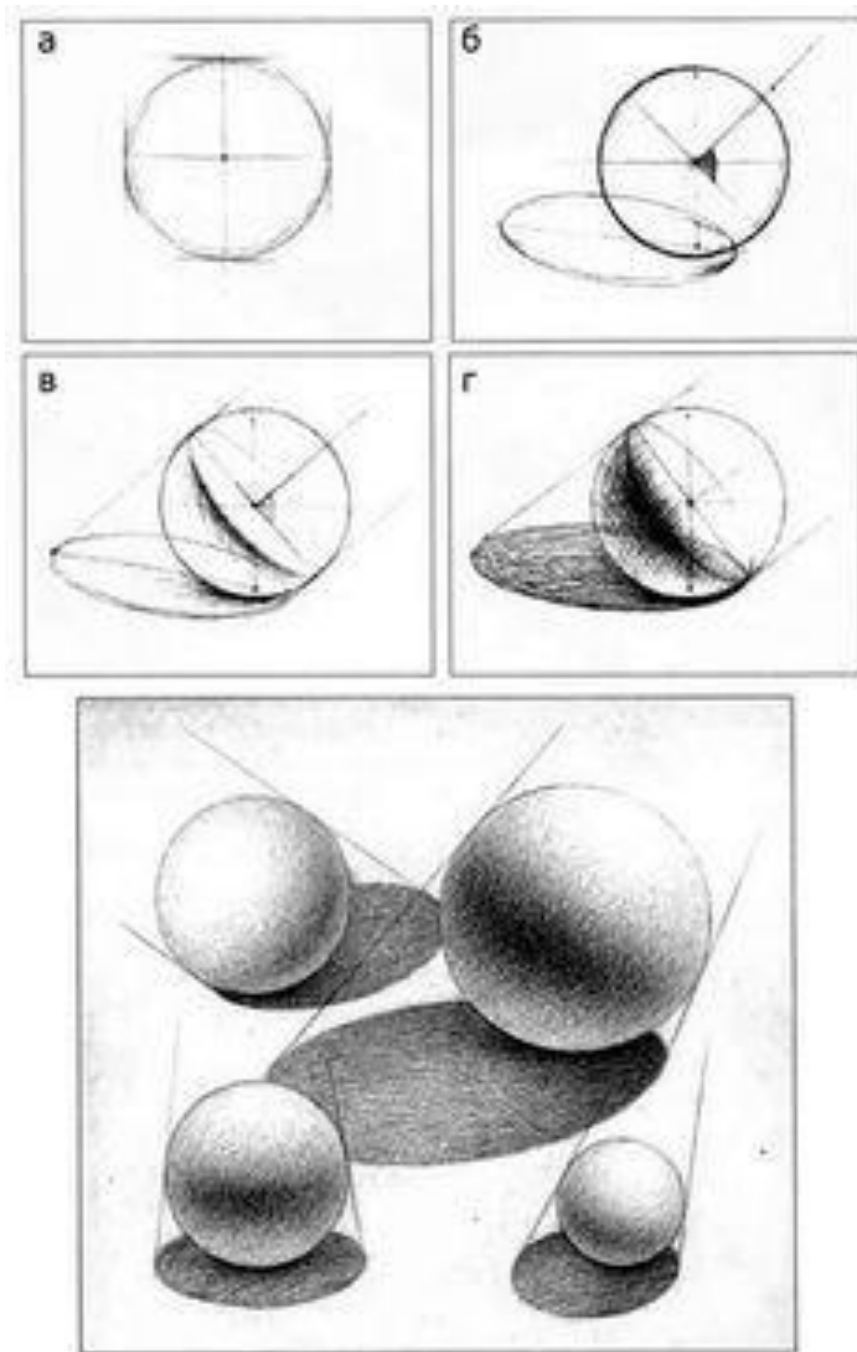
ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ

Για να κατανοήσουμε πως πραγματοποιείται η φωτοσκίαση στο σχέδιο αντικειμένων, πρέπει να μελετήσουμε τη διαδικασία του πως γίνεται αυτό. Ουσιαστικά, πρόκειται για μελέτη φωτός. Βλέπουμε με φως. Σχεδιάζουμε με φως. Αποδίδουμε προοπτικά (και) με φως.

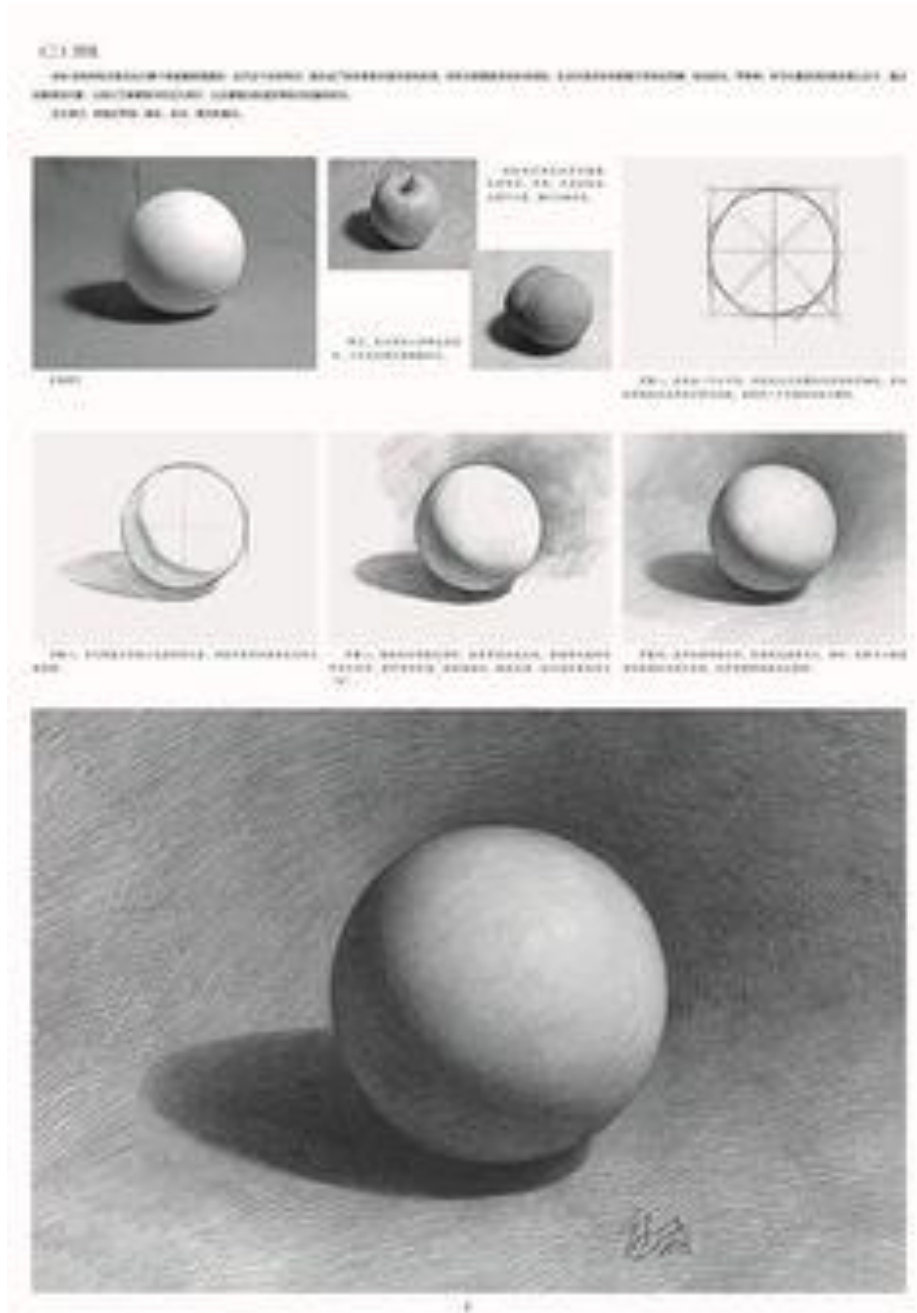

Η καλύτερη μελέτη γίνεται με **το σχέδιο ΣΤΕΡΕΩΝ**. Στέρεα, όπως σφαίρες, κούτες, πυραμίδες, κώνοι, κ.α. αποτελούν τα καλύτερα πρώτα

πρότυπα μελέτης για σχέδιο. Συνήθως σπίτι τα βρίσκουμε σε διάφορες μορφές (π.χ. συσκευασίες, διακοσμητικά αντικείμενα, κ.τ.λ.).

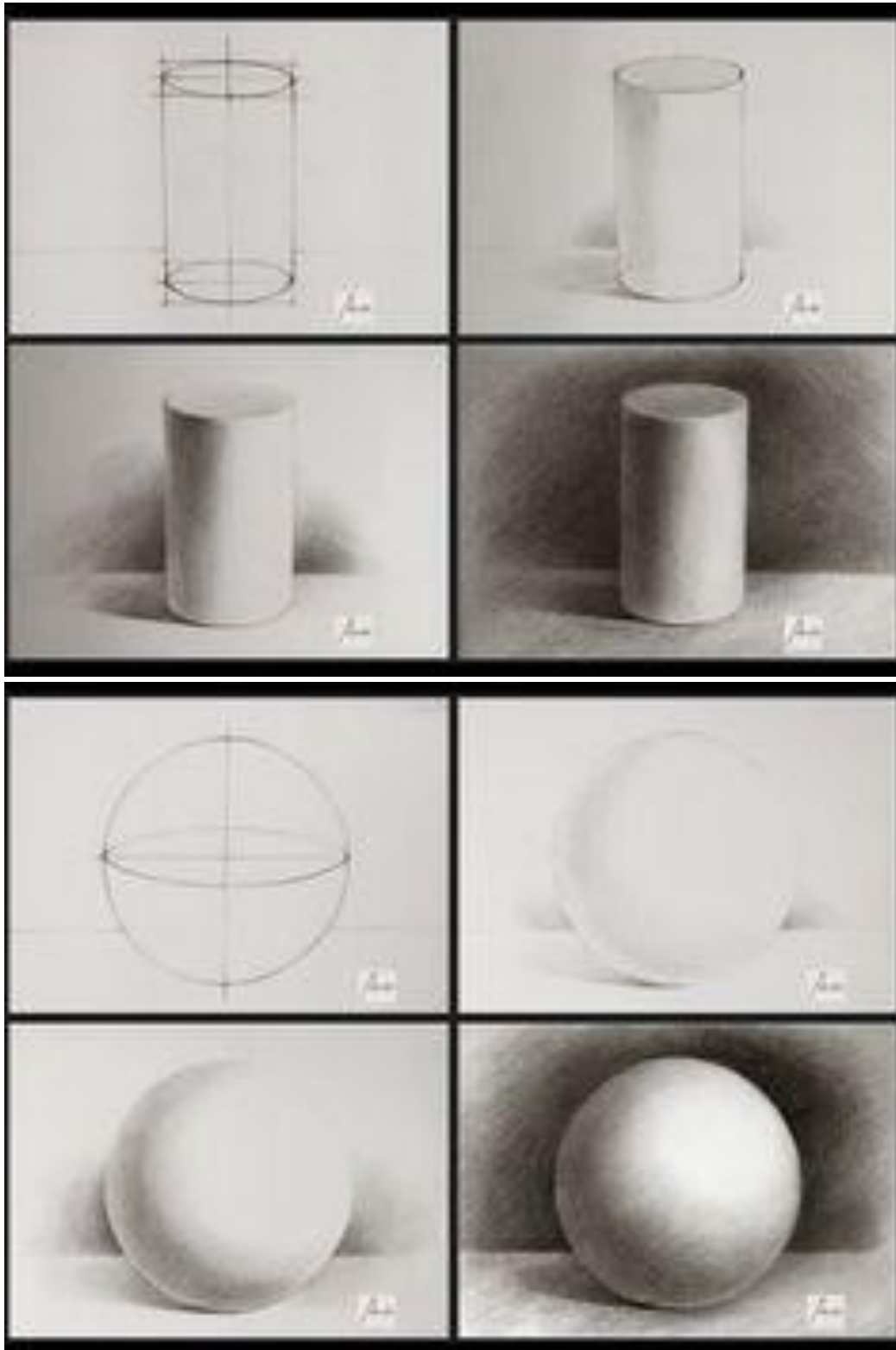

Εάν έχουμε κάποιο στέρεο αντικείμενο π.χ. **σφαίρα** (μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ένα φρούτο, μια μπάλα αθλήματος ή και σβώλο) δοκιμάζουμε **προοπτική φωτοσκίαση από διαφορετικές κλίσεις και κατευθύνσεις** (δείτε σχετικές φώτο από σχέδια μαθητών):

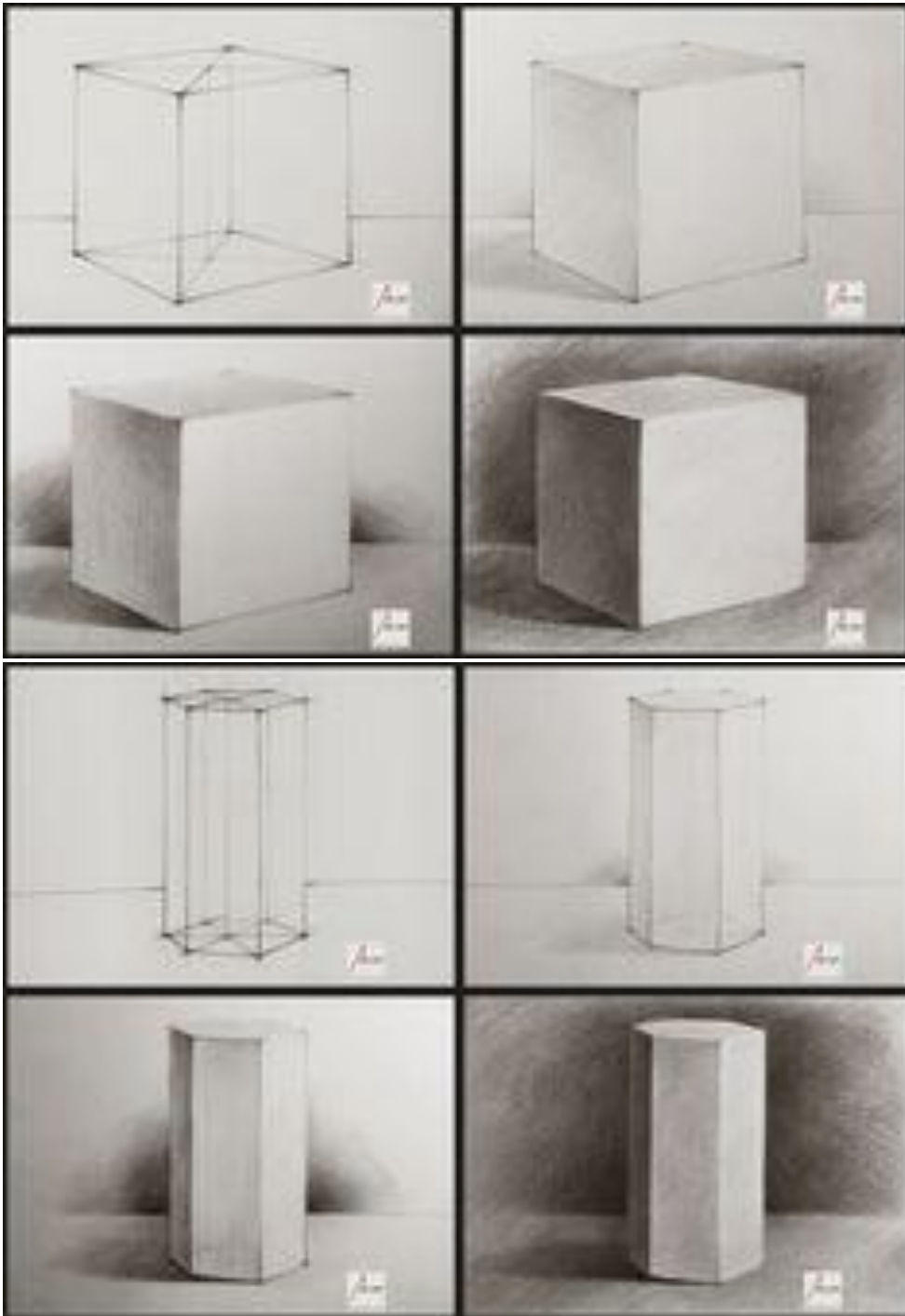

Πάντα ξεκινάμε με το **περιγραμματικό σχέδιο** της σφαίρας (εδώ: ο κύκλος). Μελετώντας τις τονικές διαβαθμίσεις του φωτός πάνω στο εν λόγω αντικείμενο, ακολουθούμε σχεδιαστικά τις ανάλογες **τονικές διαβαθμίσεις των στοιχείων γραφής** (αλληλοεπικάλυψη γραμμών). Και για να αποδώσουμε ακόμα καλύτερα την προοπτική φωτοσκίαση της σφαίρας, προσπαθούμε να αποδώσουμε και τον **περιβάλλοντα χώρο** (φόντο) με ανάλογες σχεδιαστικές λύσεις. Εμείς επιλέγουμε και την σχετική **ένταση που θα έχει η γραμμή μας** (αναλόγως του υλικού που διαθέτουμε π.χ. τύπος μολυβιών, καρβουνομόλυβο, κ.τ.λ.).

Ανάλογα βήματα ακολουθούμε με οποιοδήποτε άλλο στέρεο αντικείμενο. Για παράδειγμα, στη κάτωθι εικόνα έχουμε την προοπτική φωτοσκίαση του **Κυλίνδρου** (δίπλα το παράδειγμα της σφαίρας, για να δείτε τις σχετικές συγκρίσεις βήμα-βήμα σχεδίου):

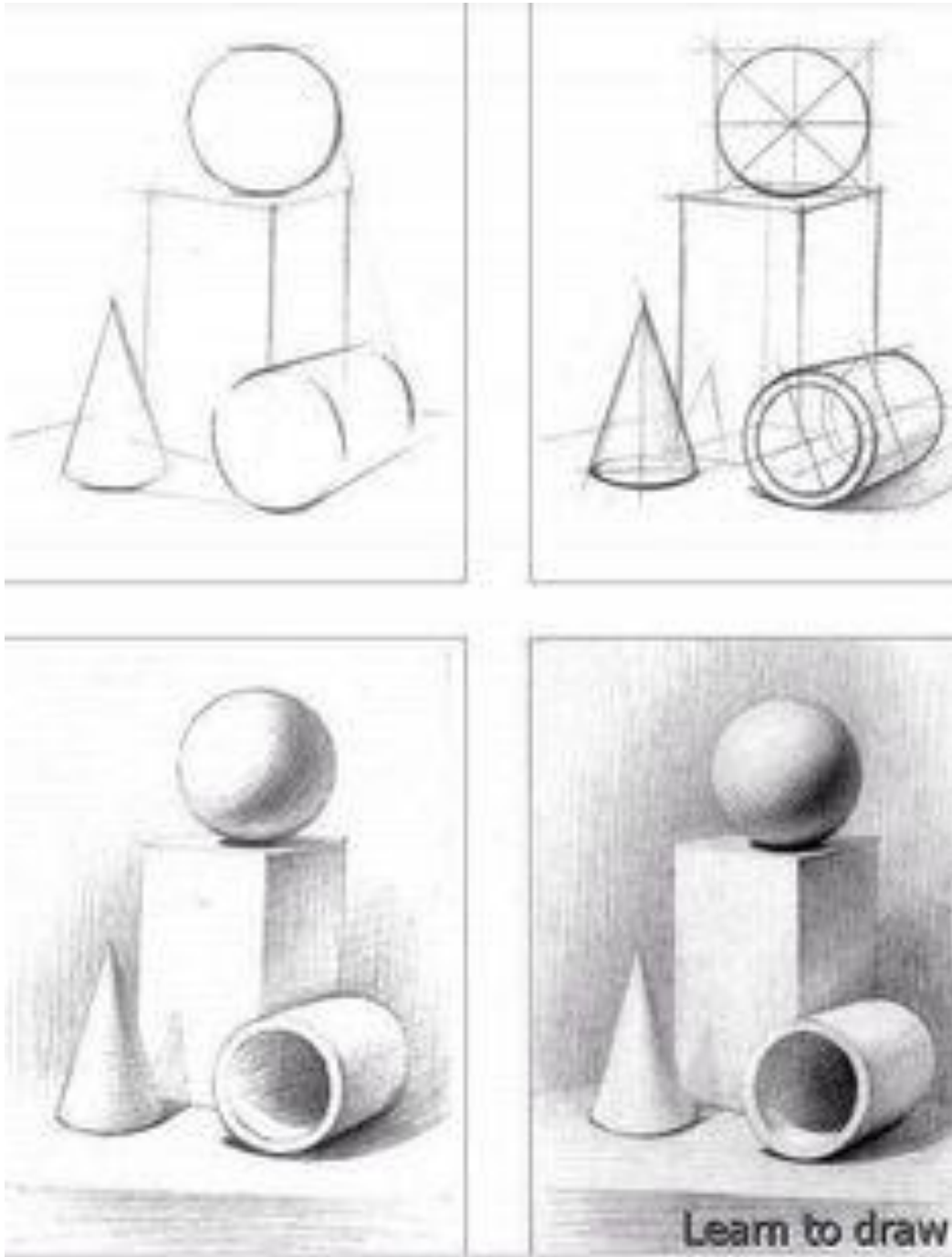

Και φυσικά, εάν έχουμε μπροστά μας για «μοντέλο σχεδίου» ένα αντικείμενο όπως μια κούτα συσκευασίας, έναν κύβο παιχνιδιού ή κάτι παρεμφερές, ακολουθούμε τη σχετική διαδικασία σχεδιασμού **κύβου**:

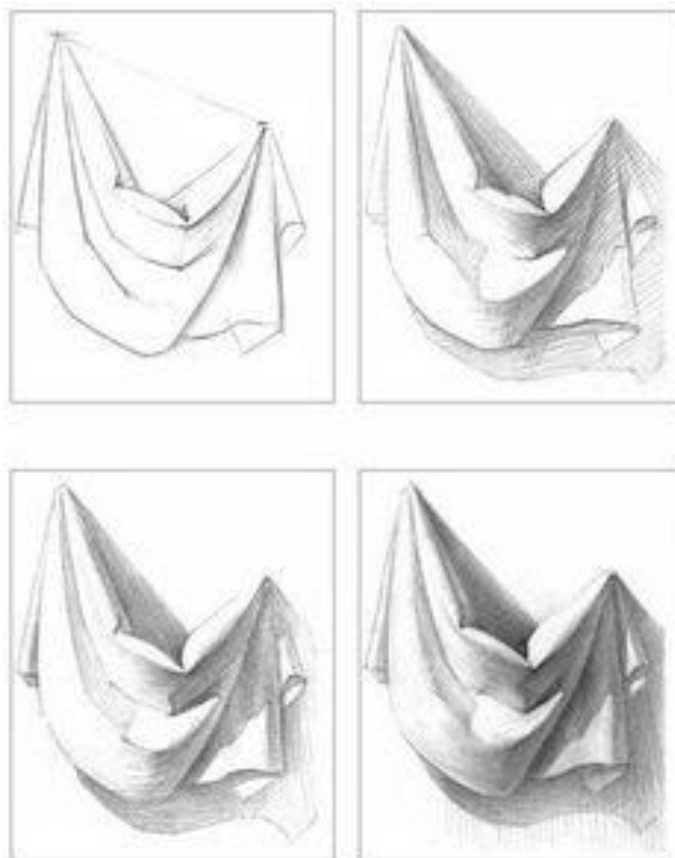

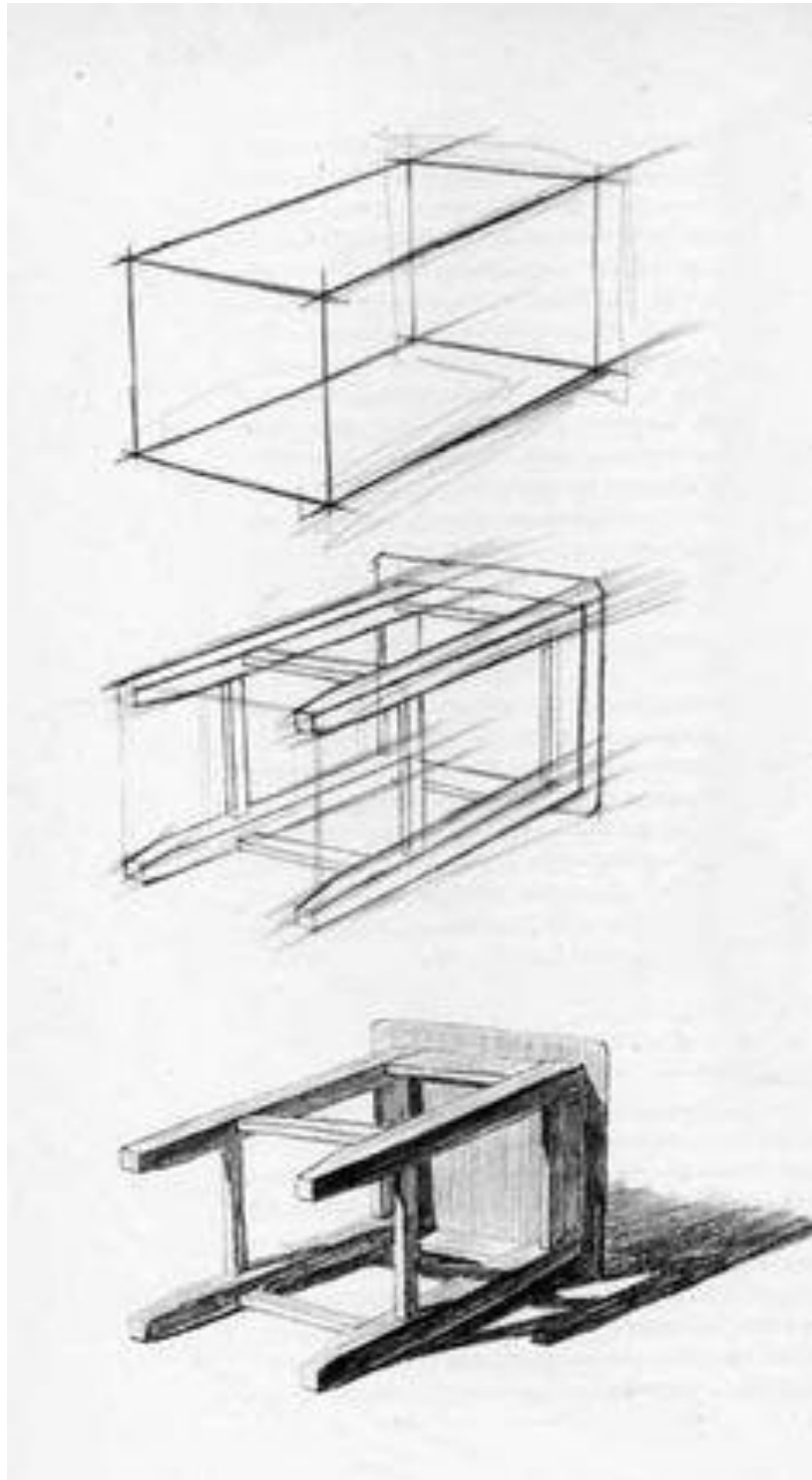
...ή εάν έχουμε για «μοντέλο σχεδίου» ένα οποιοδήποτε **πολυγωνικό αντικείμενο**, η λογική σχεδιασμού (τονικές διαβαθμίσεις, φωτοσκίαση, προοπτική) δεν αλλάζει, όπως βλέπουμε στη παραπάνω φωτο.

Εάν εξασκηθούμε αρκετά με μεμονωμένα στέρα αντικείμενα, μπορούμε να προχωρήσουμε και σε πιο **πολυμερείς συνθέσεις** (π.χ. μια σύνθεση από ποικίλα στέρα αντικείμενα –δείτε κάτωθι εικόνα):

Προτείνεται η εξάσκηση στο σχέδιο με **χρήση καθημερινών οικιακών αντικειμένων**, εύκολα διαθέσιμα σπίτι μας, για μεγαλύτερη σχεδιαστική εμπάθυνση με το αντικείμενο μελέτης.

Επίπεδο δυσκολότερο είναι ο σχεδιασμός φωτοσκίασης **μη-στερεων αντικειμένων**. Για παράδειγμα, δείτε την εικόνα κάτω (βήμα- βήμα σχέδιο πτηνού/ παπαγάλος):

Η καλή γνώση της φωτοσκίασης είναι ένα από αυτά που κρίνονται ως προϋποθέσεις για επιτυχημένη εργασία ελεύθερου σχεδίου. Παρακάτω παρατίθεται σχετικό παράδειγμα (για μαθητές που ενδιαφέρονται να δώσουν πανελλαδικές εξετάσεις στο μάθημα ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ):

Παράδειγμα πανελλαδικής εξέτασης στο:

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΘΕΜΑ

Ξύλινη γκρίζα αρχειοθήκη μπροστά σε ξύλινη παλέτα μεταφοράς φορτίου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ:

Το προς σχεδίαση θέμα αποτελείται από τα εξής πέντε αντικείμενα:

1. Ένα λευκό χαρτί (στρατσόχαρτο) 100 X 300 εκ.
2. Ξύλινη παλέτα μεταφοράς φορτίου 80 X 65 εκ.
3. Ξύλινη γκρίζα αρχειοθήκη 4. Κόκκινη πινακίδα 20 X 35 εκ.
4. Χάρτινο πατρόν για τη σωστή τοποθέτηση της αρχειοθήκης μπροστά από την παλέτα.

Τοποθετείται η έδρα-τραπέζι παράλληλα προς τον τοίχο- πίνακα, ώστε να ακουμπά σ' αυτόν.

Στερεώνεται με σελοτέιπ ή χαρτοταινία πάνω στον τοίχο-πίνακα το χαρτί (στρατσόχαρτο) 100X300 εκ., χωρίς να τεντωθεί πολύ, ώστε οι τσακίσεις που έχουν δημιουργηθεί από το δίπλωμά του, να εμφανίζουν ένα ενιαίο ελαφρύ κάναβο από φως και σκιά.

Τοποθετείται η παλέτα όρθια στην έδρα-τραπέζι με τη δεξιά πλευρά της 80 εκ. να εφάπτεται στο χάρτινο φόντο και η αριστερή να απέχει από αυτό 30 εκ. Το χάρτινο πατρόν να εφάπτεται στην μπροστινή

πλευρά της παλέτας 65 εκ. αφήνοντας ελεύθερες τις άκρες του σύμφωνα με το τσάκισμα.

Τοποθετείται επάνω στο πατρόν η γκρίζα αρχειοθήκη με τη χαμηλή πλευρά της προς τα έξω και ακριβώς πάνω στο σχέδιο που υπάρχει στο πατρόν. Στο εσωτερικό της αρχειοθήκης τοποθετείται η κόκκινη πινακίδα, ώστε η μικρή της διάσταση να ακουμπά κατά μήκος της αριστερής βάσης της αρχειοθήκης και η μεγάλη πλευρά της να εφάπτεται στο εσωτερικό της χαμηλής πλευράς της αρχειοθήκης, γέρνοντας προς το άνω μέρος ώστε να ακουμπά στη δεξιά πλευρά της αρχειοθήκης.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ:

1. Η αρμονική απεικόνιση του θέματος στον καθορισμένο χώρο σχεδίασης. Με τις λέξεις «αρμονική απεικόνιση» εννοούμε το μέγεθος και τη θέση του αντικειμένου μέσα στη σχεδιαστική επιφάνεια.
2. Η ακριβής μεταφορά των αναλογιών των σχημάτων που απαρτίζουν το θέμα.
3. Η με πέντε (5) τόνους απόδοση των φωτεινών και σκιερών επιφανειών που συνθέτουν το σύνολο του θέματος (συμπεριλαμβανομένων βεβαίως του χώρου, στον οποίο εντάσσεται το θέμα, και τμήματος της έδρας-τραπέζι, επάνω στην οποία έχει τοποθετηθεί το αντικείμενο).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Μελετημένα απλό και ισορροπημένο συνθετικά όσον αφορά υλικά, τοποθέτηση, χρώματα και υφές αποτελεί η σύνθεση του ελευθέρου σχεδίου « Ξύλινη γκρίζα αρχειοθήκη και ξύλινη παλέτα μεταφοράς φορτίου ». Είναι σημαντικό ότι τα αντικείμενα που επανδρώνουν τη σύνθεση αποτελούν στοιχεία που συναντάμε καθημερινά στο

εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον που βιώνουμε. Επιτηδευμένα, τοποθετημένα με απλότητα « ρίχνουν τα κάστρα » των “ sos ” θεμάτων.

Το λευκό χαρτί (στρατσόχαρτο) του 1,00 μ. ὤ 3,00 μ. οριοθετεί τον περιβάλλοντα χώρο της αίθουσας εξέτασης, προσφέροντας συγκεκριμένο φόντο αφαιρώντας την επιπλέον δυσκολία απόδοσης πίνακα. Βέβαια τα τσακίσματα δίνουν επιπλέον δουλειά στον εξεταζόμενο όσον αφορά τις σκιάσεις. Το υλικό ξύλο σε φωτεινή έκφραση τόσο στην παλέτα όσο και στην αρχειοθήκη σε συνδυασμό με τον καταλύτη κόκκινη πινακίδα (20 ὤ 35) εκ. δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μια ευχάριστη σχεδίαση λόγω του θερμού υλικού τους. Και για μια εύκολη μετάβαση φωτοσκιάσεων διότι υπάρχει το σκούρο (πινακίδα κόκκινη) και το φωτεινό (παλέτα- αρχειοθήκη). Εάν δεν υπήρχε έστω και σ’ αυτήν τη μικρή κλίμακα το στοιχείο του κόκκινου όλες αυτές οι φωτεινές επιφάνειες θα δυσκόλευαν τον εξεταζόμενο ως προς τις τονικές διαβαθμίσεις που θα έπρεπε να δοθούν.

Η ύπαρξή του δίνει ισορροπία και ταυτόχρονα μέτρο σύγκρισης. Όσον αφορά το σχεδιασμό η άσκηση εντοπίζεται στις σωστές κλίσεις και στην προοπτική απεικόνιση των ξύλινων σανίδων και των τάκων της παλέτας καθώς και των καμπυλών της αρχειοθήκης και της κλίσης της πινακίδας και του χάρτινου πατρόν. Η τοποθέτηση απαιτείτο να γίνει κεντροβαρικά ώστε να αφεθεί χώρος για φόντο και έδραση με ανάλυση των δύο τελευταίων ως προς τη φωτοσκίαση.

Μέσα σε 6 ώρες ο εξεταζόμενος καλέσθηκε να στήσει και να ολοκληρώσει τη σύνθεση αυτή με φωτοσκίαση. Το αποτέλεσμα θα έπρεπε να χαρακτηρίζεται από ποιότητα, καθαρότητα, σωστές αναλογίες (μέτρηση με βελόνα) και ικανοποιητική απόδοση της προοπτικής απεικόνισης της υφής των υλικών και των χρωμάτων σε ασπρόμαυρο με μαύρα μολύβια (B- 2B) ώστε η σύνθεση να είναι αναγνωρίσιμη.
